СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 77. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 22-го квітня 1943. — No. 77. Jersey City, N. J., Thursday, April 22, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВИГЛЯДАЄ НА ЗВОРОТ ЯПОНІЇ В СТОРОНУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, БРИТАНІЇ Й РОСІЇ

ВАШИНҐТОН. — Через радіо з Европи, що є контрольоване державами „Осі", передано такі відомости про наглі переміни в міністерськім японськім кабінеті, що можна заключати, що Японія уже рахується з поразкою Німеччини і готується до злагоди між нею і Злученими Державами та Британією, а можливо, що на початку тільки між Німеччиною і Росією. До цього заключення заставляє те, що японський премієр, Гідекі Тоджо, усунув з уряду міністра закордонних справ Масаюкі Тані, що був одним з найревніших прихильників і оборонців тої мілітаристичної кліки, що тепер при владі й спричинила війну з Америкою і Британією. Сензацією є особливо те, що на місце усуненого міністра назначено новим міністром закордонних справ Мамору Шіґеміцу, бувшого японського амбасадора до британії та Росії, пропаґатора тісних взаємин між Японією і Злученими Державами і Британією. Він теж знаменито визнається у російських справах і знає особисто Сталіна та Молотова. Кажуть у дипльоматичних колах, що тепер треба надіятись якихсь дуже важних дипльоматичних посунень з боку Японії.

БУДЕМО ПЛАТИТИ ПОДАТКИ РАЗОМ З ПЛАТНЕЮ.

ВАШИНҐТОН. — Можна твердити, що майже певно прийде в конґресі до компромісу щодо плачення податків. Цей компроміс буде виглядати так, що будемо сплачувати податки рівночасно з тим, як будемо одержувати платні. Теж є надія, що за 1942 рік треба буде заплатити тільки половину з тої по- [illegible]

ЛІТАКОНОСЕЦЬ „ГОРНЕТ" ЦЕ „ШАНҐРІ-ЛЯ".

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни оголосив подробиці бомбардовання японських міст американськими летунами в дні 18. квітня 1942. Свого часу президент Рузвелт подав ґазетярам, що американські болбовики вилетіли з „Шанґрі-ля", що є назвою неіснуючого королівства в горах Гімалях, про яке пишеться у повісти Джеймса Гилтона „Лост Горайзон". Отже тим „Шанґрі-ля" був поправді американський літаконосець „Горнет", що підвіз американських летунів і бомбовиків на віддаль яких 800 миль від Токіо. Цей літаконосець вславився пізніше в морських битвах біля Ґвадалканал, але був так уже знищений, що треба було американцям його затопити, щоби не попав у руки ворогів. В бомбардованні фабрик воєнного знаряддя, рафінерій та залізниць по таких містах як Токіо, Йокагама, Нагоя, Осака і Кобе взяло участь 16 бомбовиків з 80 американцями, з яких 64 вернули назад через Китай, пять осіли на території Совєтів і зістали інтерновані, а один загинув. Вісім, що не вернули, є правдоподібно в японськім полоні. Отсе бомбардовання, що для многих було „фантазією", було дуже солідно підготоване й виконане з найбільшою точністю. Ним доказано, що Японію можна нищити повітряними налетами в саме її серце.

РОЗСЛІДЖУЮТЬ БЮРО ВОЄННИХ ІНФОРМАЦІЙ.

ВАШИНҐТОН. — Члени конґресу і ґазетярі будуть свідками конґресового слідства діяльности Бюра Воєнних Інформацій. Елмер Дейвис, голова Бюра, зааранжував пресову конференцію перед Сенатським Судейським Комітетом, де розпитують, чи Бюро не вело такої заграничної пропаганди, якою втягалоб Злучені Держави до певних міжнародних зобовязань.

ПРОТИ ТИХ, ЩО НАРУШУЮТЬ МАКСИМАЛЬНІ ЦІНИ.

НЮ ЙОРК. — Міські й федеральні власти повели кроки, щоби зліквідувати нарушування пайкових приписів, а зокрема заставити придержуватись максимальних цін. Вручено позов 625 особам, що їх влада обвинувачує про нарушення тих приписів.

ПРОТИ РУЗВЕЛТОВОГО „ДЕРЖАТИ РЯД".

ВАШИНҐТОН. — Як Федерація Праці так і Конґрес Промислових Організацій зачали кампанію проти того розпорядження президента Рузвелта, що його коротко називають „Держи ряд!" Ось тим розпорядком президент „заморозив" робітників у воєнному промислі, як теж і заробітні платні, забороняючи їхню підвишку, якщо вона не відповідає формулі „Литл Стил", очевидно з деякими винятками. З боку згаданих робітничих організацій закидають, що зарядження президента означає „держи тільки один бік лінії", бо заморожує працю і платню робітника, а нічого не рішає про ціни та піднесенні життєві кошти. Борис Шишкин, економічний знавець А. Ф. Праці, каже, що „воєнна економія, напів свобідна і напів заморожена, існувати не може".

Президенти--Рузвелт і Камачо--Заявились за Безумовну Перемогу і Добросусідський Світ

МОНТЕРЕЙ (Мексико). — Від 19. жовтня 1909 року, коли то в Ель Пасо, Тексас, та в Сіудад Хаврес, Мексико, зїхались президент Злучених Держав, Вилйем Говард Тафт, і президент Мексика, Порфіріо Дяс, не було другої подібної зустрічи аж до 20. квітня 1943, коли то в промисловім мексиканськім місті Монтерей зустрілись президент Рузвелт та Мануель Авіля Камачо, президет Мексика. Ось та зустріч є великої ваги, бо президенти заявились у промовах підчас офіційного приняття за те, що мусить бути осягнена цілковита і безумовна перемога над державами „Осі", та що по перемозі повинна бути застосована до всіх держав у світі така „Політика Доброго Сусіда", яка існує тепер між американськими державами. Незвичайно важне теж і те, що президент Рузвелт підкреслив, що минули вже безповоротно ті часи, коли то визискувано природні багатства одної країни певною ґрупою людей другої країни на те, щоби себе збагачувати. Отже ті „фінансові практики", яких вживали американські банкирі й фінансові маґнати супроти деяких американських країв, а на які ті краї гірко нарікали, уже ніколи не вернуться. Дехто зазначує, що заяви про безумовну перемогу над ворогами були свого роду відповіддю тим, що хотілиб тепер посередничити в замиренню Обєднаних Держав з державами „Осі", а це відноситься в першу чергу до Еспанії. Президент Камачо ще додав, що світ по війні не може вернути до часів імперіялізмів, нерівности та визиску і страху перед аґресорами, що хотілиб світом верховодити. Варварські машини, побудовані диктаторами, мусять бути знищені, казав Камачо, висловляючи політику президента Рузвелта як таку, що іде слідами Вашинґтона, Джеферсона та Линколна.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ ГОТОВІ ВИКОНАТИ „ДОБРИЙ ДЖАБ"

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув останніми днями тайну інспекцію деяких фабрик воєнного знаряддя, а зокрема відвідав ріжні військові частини, з піхоти та маринарки, що стоять готові до висилки на ріжні воєнні терени. Приглядаючись їхнім вправам та провіривши поведінку вояків, заявив ґазетярам, що їхня мораль є незвичайно висока, а вишколення таке, що вони цілком певно виконають „добрий джаб" в Африці, Европі, чи деінде, коли зустрінуться на полі бою з ворогами. Коби тільки, казав президент, у Вашинґтоні мали такого завзятого духа як його мають вояки...

ПРЕЗИДЕНТ І ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ПОЗА ГРАНИЦЯМИ КРАЮ

ВАШИНҐТОН. — Занотовано небувалу в американській історії подію, себто момент, коли не було в Злучених Державах ні президента, ні віце-президента. Бо в часі, коли президент Рузвелт був у Мексико, віце-президент Волес перебував у Полудневій Америці.

Конференція Гітлера з Квіслінґом

ЛОНДОН. — Гітлер відбув у своїй головній кватирі конференцію з норвезьким головним нацистом, Відкуном Квіслінґом. На конференції були теж: Тербовен, німецький головний командант Норвеґії, та Гайнріх Гімлер, начальник тайної націстичної поліції.

Комунікат, виданий націстами про конференцію, каже, що Гітлер і Квіслінґ погодилися в усіх справах, що відносяться до „війни за визволення Европи". Вони заявили „з повною рішучістю", що вони будуть стояти один при одному в цій „боротьбі за заховання европейської культури, за свободу й незалежність держав европейського континенту і за спільні великі німецькі цілі. Боротьба має вестися при участи всіх сил, поки не буде усунена большевицько-плютократична небезпека".

СВЯТКУЮТЬ ІМЕНИНИ ГІТЛЕРА

Німецькі радія подали з нагоди 54. річниці народин Гітлера довжезні авдиції в його честь. З них виходить, що й ґазети теж дістали приказ відсвяткувати Гітлерові народини як велике національне свято. Ґазети присвятили святові величезні передовиці. Написано в них, що Гітлер перебуває тепер у своїм постою при армії.

Британська радіова корпорація, прислухуючися німецьким радіям, чула як в програми в честь Гітлера все хтось втручував слова: „Геть з Гітлером! Геть з його шайкою!"

ҐРЕЦЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ДОПОМОГИ В КРАЯХ ОСІ

ЛОНДОН. — Місцевий уряд Ґрецького Червоного Хреста подав заяву, що окупаційна влада в Ґреції не перешкаджає йому в розділі допомоги для ґрецького народу. Заява піддержує заперечення американським департаментом стейту чутки, що мовляв 40 процентів харчів, висланих до Ґреції, попали в ворожі руки.

З АФРИКАНСЬКОГО ФРОНТУ.—Світлина представляє вояків осьмої британської армії на даху бетонового форту на уфортифікованій лінії Марету, в Тунісі. Незадовго після добуття цього укріплення німці стали з лінії відступати.

БРИТІЙЦІ РОЗБИВАЮТЬ ВОРОЖУ ЛІНІЮ ПІД ЕНФІДАВІЛЬ

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Восьма британська армія почала „великий наступ" на Туніс атакою на ворожі позиції коло Енфідавіль, що лежить коло 50 миль від столиці. Офіціяльний комунікат каже, що ворожі позиції проломано, одначе не сказано, як далеко.

На захід від цього осередку воєнних маневрів, інші відділи аліянтських військ добули Джебель Ґарсі, що панує над одною з доріг, що ведуть до Тунісу.

БРИТІЙЦІ ЗАХОПИЛИ ОСТРОВИ ПРИ БЕРЕЗІ ТУНІСУ.

СФАКС (Туніс). — Британська армія вислала відділ на острови Керкена, що лежить у заливі Ґабеса, на схід від Сфаксу. Війська захопили острови без вистрілу, бо ворог покинув їх зовсім.

Ці острови важні як місток між Тюнісом і Сицілією. Є їх разом шість.

ВОЄННІ ПОМИЛКИ МСТЯТЬСЯ НА НІМЦЯХ.

КАЙРО. — С. Л. Сулцберґер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", каже, що аліянтські воєнні знавці приписують німецькі невдачі двом кардинальним помилкам німецького командування, а саме їх покладанню на повзи й на „нуркуючі бомбовики". Обі ці зброї мали бути головними чинниками „блискавичної війни", одначе Аліянти придумали на них таку добру артилєрію, що вже й до кінця війни ледво чи можна буде на неї придумати кращі повзи й бомбовики. Поклавшися на повзи й бомбовики, німці занедбали артилєрію, що тепер мститься на них на російськім і на африканськім фронтах.

НІМЦІ БОМБАРДУЮТЬ ДВІ ОКРУГИ ЛОНДОНУ.

ЛОНДОН. — Кілька націстичних бомбовиків вибралося на рейд на Лондон, але аліянтські протилетничі гармати відогнали їх так, що вони могли скинути бомби тільки на дві міські округи.

Передтим британські літаки бомбардували націстичні транспортові й промислові обекти в Франції й Бельґії. Після націстичного рейду на Лондон німецьке радіо перервало свої авдиції, видно тому, бо британські рейдери знову появилися над европейською сушею.

Одна з великих бомб, скинена націстами в Лондоні, розбила кілька домів і покалічила кілька осіб.

З Братислави, в Словаччині, прийшли вісти до Цуриху, в Швайцарії, що недавний рейд на Пілзно знищив цілу фабрику амуниції Скоди на простір 50 акрів довкруги. Німецькі знавці кажуть, що для наладження знову праці треба буде принаймні 3 до 5 місяців.

МІХАЙЛОВИЧ ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАКИДИ.

ЛОНДОН.—Ґенерал Міхайлович, провідник сербських партизанів, переслав тайними дорогами до „Юнайтид Прес" відповідь на поставлені йому нею два місяці тому запити в справі закидів зносин з фашистами. Каже ґенерал, що він дістав щоправда кілька домагань здачі від німців і італійців, але їх відкинув і воює дальше. Він не має сумніву, що він колись переконає всіх про неправдивість закидів, що йдуть з Росії. Він запевняє, що він навіть не бачився з представниками Італії й Німеччини, хоча вони робили такі заходи. Він каже, що він воює далі в Боснії, хоча там внутрішні вороги утрудняють боротьбу. „Та Квіслінґи є всюди", каже він.

ШВЕЦІЯ ГРОЗИТЬ НІМЕЧЧИНІ ВІДПЛАТОЮ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведський уряд вислав націстичному урядови загрозу, що на випадок, якби Німеччина не дала Швеції вдоволяючої відповіди в справі нападу німецького торговельного корабля на шведський підводний човен, то шведський уряд негайно відмовить німецьким кораблям права вживати шведських прибережних вод.

Шведські газети висказуються гостро проти поломання шведської невтральности Німеччиною. Ходять чутки, що шведські підводні човни вже дістали приказ оберігати побережжя Швеції та всі прибережні гармати вже обсаджені військами.

ЗАМІТНІ БОЛГАРСЬКІ МАНЕВРИ.

БЕРН. — Болгарська армія влаштує тепер „спеціяльні маневри" вздовж границі Тракії. В них беруть участь 15 до 18 дивізій. Приглядаються їм німецькі спеціялісти. Загально вважають ці маневри пробою тракійської границі.

ЗНОВУ ОСТЕРІГАЮТЬ БРИТАНІЮ ПЕРЕД ГАЗОВИМ НАПАДОМ.

ЛОНДОН. — Міністер Герберт Морисон заявив на відкриттю вистави, влаштованої лондонським відділом домашньої оборони, що небезпека газового рейду ще не проминула й тому було би й глупо й небезпечно цю небезпеку легковажити.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За Світову Свободу Преси

На річних зборах відомої новинкарської організації „Асосіейтид Прес", що відбулися в понеділок у Ню Йорку, зроблено ще один причинок до майбутнього мира. Кент Купер, ґенеральний менаджер цеї найбільшої в світі кооперативної орґанізації для збирання новинок, виступив на зборах з пропозицією, аби американська преса переконала своєю силою майбутню мирову конференцію, аби між ґарантіями свобід світу помістити й ґарантію свободи преси, а як першу основу цеї свободи ґарантувати свободу збирання новинок.

Не виходить з цеї пропозиції, — говорив автор резолюції, — що ґазетярі мали би засісти на мировій конференції. При мирових столах засядуть певно політики й вояки, хоча вони певно не мають такого зрозуміння причин війни, яке мають ґазетярі з міжнародним досвідом. Нема сумніву, що якраз ґазетярі знають найкраще про вплив фальшивих міждержавних новинок на вибух війни. Якраз такі фальшиві новинки найбільше поширяється в цих краях, у яких народ не є свобідний.

Аби запобігти цьому лихови, як жерелови нових воєн, Купер радив повести кампанію — він назвав її круціятою, хрестовим походом, — за признання всім народам світа права до свобідної преси. Навіть якби такі заходи преси не добилися поважних змін у краях, у котрих уряд контролює пресу, і приказує йому, що вона має друкувати, вони могли би добитися двох важних ґарантій: перше, що доступ до жерел новинок мав би бути свобідний для ґазетярів інших країв, а подруге, що жадний край не повинен давати першенства при пересилці новинок своїй власній пресі. Це останнє значить, що й заграничні ґазетярі мали би мати свобідний доступ до урядових новинок і їх пересилки.

Кент Купер зовсім розумно сказав, що про вагу свобідної преси для удержання мира знають передовсім ґазетярі. Цим він немовби сказав, що люди інших професій звичайно цеї ваги не знають. Відноситься це з тим більшим притиском до тих людей, які зовсім не розуміють проблєм ґазети, а які, нажаль, нігде правди діти, находяться й між ґазетярами, що виросли в краях, які або зовсім не знали свобідної преси, або знали її тільки в вузьких межах. З тої причини зовсім розумно зробив Купер, що поклав ґазетам за обовязок почати акцію для вияснення цеї потреби признання свободи преси одним з основних людських свобід у кожній державі. До зрозуміння цеї свободи в цілому світі ще дуже далеко, і ґазетярів у цім згляді жде довша й тяжка робота, тим більше що проти пропозиції певно повстануть явні й скриті приятелі тоталітарних державних устроїв.

ПРОТИ НЕДБАЛЬСТВА НА ВОЄННИХ РОБОТАХ

Стався випадок, на який повинно звернути увагу все робітництво, що заняте у фабриках воєнного виробництва. Іде про тих робітників у корабельних варстатах у Балтімор, за яких роботою слідкувало Бюро Федеральних Інвестиґацій (Еф Бі Ай), та яке їх арештувало, бо виконували свою важну працю в такий несолідний, недбалий, а заразом і підозрілий спосіб, що можна було припускати, що вони саботажники. Одного з тих робітників, 20-літнього Джорджа Арнолда Стіла, засудив саме федеральний суддя Вилйем С. Колмен на півторарічну тюрму за недбайливу корабельну роботу при нютуванню. Суддя виправдував присуд дуже слушно тим, що ось така робота загрожує смертю тисячам вояків.

Підсудний, що має жінку і дитину, виправдував себе поспіхом, а потім виправдував намаганням заробити якнайбільше гроша. Як буде з виною і покаранням інших запідозрених у недбальстві робітників, не знаємо. Їх обвинувачують назагал у саботажі. Чи так є, викаже слідство. Але щоб не сталось, є фактом, що їх потягнули до судової відповідальности за несовісне і недбале виконування праці, яке відбивається шкідливо на самій продукції, а теж є, як у тому випадку, загрозою ще більших нещасть, бо евентуальної безпотрібної втрати людського життя.

Ось це маємо до діла з першим того роду випадком кари робітника за поспішну і недбалу працю. Отсей випадок набрав змісця великого розголосу, що звернув на себе загальну увагу ще й тим, що в ньому почато добачувати якусь ворожу акцію, якісь саботажі. Оскільки досі відомо то цього в даних випадках не було. І тут годі говорити про якусь ворожу акцію, а приходиться мати до діла з недбальством. Але можуть трапитись у подібних випадках теж і саботажі, що, очевидно, було би вже далеко більшим злочином, що потягнув би за собою і далеко більші кари.

Навели ми отсі речі не тільки тому, що про них треба знати, але ще й з бажання донести його зокрема до відома якнайширших мас нашого робітництва, не зважаючи на те, що віримо, що український робітник відомий з своєї працьовитости, точности і солідности і не є спосібний до таких вчинків, про які мова. І не є він спосібний до того, щоб дав себе ворогам наклонити до якоїсь саботажної акції. Про це ми вже давно писали много разів і много разів висказували свою думку, що годі припустити, щоби міг знайтися між нашим робітництвом хтось, що пішов би проти інтересів Америки і ставав зрадником тої землі, що його так щиро приняла. Але проте, коли мається до діла з такими речами як недбальство, треба щи й про нього заговорити. Бо як би трапилось де таке з українським робітником, як от з тими робітниками, що їх поарештовано чи покарано за несовісну роботу в корабельних заводах, то треба памятати, що вже саме слідство в такій справі миттю розійшлось би по Америці, а вороги українського народу використалиб українське імя для споганювання американських українців, а навіть і українського визвольного руху. І не треба булоб ждати навіть на ворогів з не-українських рядів. Зробилиб це і т. зв. „українці" як це роблять і тепер, чіпаючись за щонебудь, коби тільки далі оклеветувати українських людей і українські орґанізації та не дати неправді приспати. Навіть, якби потім справи вияснились і такий український робітник був виправданий, то проте, заки наступилоб таке виправдання ось ті вовчі виття з Ню Йорку чи Скрентону шкодилиб українському імені так довго, поки моглиб, користаючи з невиясненої ситуації.

З цього ясно виходить, що американсько - українському робітникови треба ще більше вважати як кому другому на те, щоби виконувати свою працю у воєнній промисловости якнайсолідніше. І так повинно бути. Не один працює у цій промисловости замісць бути у воєнних рядах чи на фронті. Тому хай памятає, що є теж „вояком", що мусить виконувати свій обовязок так сумлінно і точно, як той вояк на фронті. А як потягають вояка на фронті до відповідальности, і то дуже а дуже гострої, навіть за найдрібніший промах і карають у важких випадках навіть смертю, то як можна пускати плазом такі занедбання у виробі крісів, тенків, кораблів, чи чогось подібного, що є конечно потрібним для ведення війни і розгрому ворога, коли ті занедбання можна легко оминути.

А Як Назвати Цей "Вискок"?

Переглядаючи ґазети, що їх принесла почта, припадково склалося так, що прочитавши в большевицьких У. Щ. Вістях їхній напад на Комітет Українців Канади за меморіял в українській справі, що його передано премієрови Канади, як теж і британському міністрови заграничних справ Іденови, попали ми на канадійсько-український часопис „Український Голос" з 14. квітня, в якому п. В. Кедровський пише про телеґраму, вислану дня 23. березня в імені головного уряду У. Н. Союзу до секретаря стейту Гола як „непотрібний вискок". Саме такий наголовок дав п. Кедровський своїй статті, яку згаданий часопис уважав за відповідне умістити. У. Щ. Вісті поспішились зараз звернути увагу і на статтю п. Кедровського, називаючи думки п. Кедровського про „н е п о т р і б н и й вискок" — „влучними замітками". І не дивуємось їм. Це дійсно замітки, що йдуть по большевицькій лінії, яка не визнає ніяких плєбісцитів, бо для большевиків уже є все вирішене... Обидві лінії, п. Кедровського й большевиків, дуже „принципіяльні", хоч кожна з них бажалаб чогось іншого. Одна сторона хотілаб осягнути шляхом того принціпіялізму щось іншого як друга, але обидві лучить одно й те саме: недовіря до українських мас. Бож інакше, коли п л є б і с ц и т о м можнаб вратувати на міжнароднім полі здійснення волі українського народу, так щож можна проти цього мати?

Що большевикам треба було напасти на меморандум Комітету Українців Канади, як і на телеґрами головного уряду У. Н. Союзу, вислані до президента Рузвелта і секретаря стейту Гола, підсуваючи їм інші цілі, ніж ті, що виразно висказані, це зрозуміле. Але що за це взявся теж і п. Кедровський, то видно, що в ньому критикоманія сидить уже так глибоко, що стала невилічимою хворобою. Бо не в тому лихо, що п. Кедровський не годиться з резолюціями головного уряду У. Н. Союзу, та що намагається їх критикувати, бо проти цього не можнаб нічого мати. Це право прислугує кожному з нас. Але лихо в тому, що він, як буває так і тепер, не послугується при критиці приличністю, бо підсуває у важній справі ось такому представництву, яким є головний уряд найбільшої й найстаршої української народньої установи на американській півкулі, інші думки, як він їх мав і як їх висказав. Можна п. Кедровському, думати, що висказана головним урядом У. Н. Союзу думка, щоби згідно з Атлянтійським Чартером був переведений в Західній Україні плєбісцит є неправильна. Можна п. Кедровському для цеї цили цілком непотрібно покликуватись на Руську Раду з 1848 року та інші Ради, щоби виказувати соборність, якої в резолюціях ніхто не тільки не нарушив, але ще їх скріпив згадкою за 22. січня 1919 року. Але для якої цили робить п. Кедровський ось те заключення:

„І коли тепер уряд Українського Народного Союзу височує питання плєбісциту, то цим робить уступку полякам. Поляки тепер пильно стараються знайти серед українців ґрупу, з якою можнаб було говорити про „українсько-польське порозуміння". Чи не крок до такого порозуміння?"

Що це означає у простій мові? Чи не те, що от уважайте добрі люди, бо вже знайшлися „угодовці", що ведуть чи думають вести „коншахти" з поляками. А до цього вже легко пускати письмом чи словом дальші „вияснення" і здогади, що обовязково кінчаються у нас на „запроданцях" і т. п.

Траґікомічне у тому є те, що це пише той, що належав до придніпрянських політиків, що твердо стояли при тій політиці покійного Отамана Симона Петлюри, що то була за згоду з Польщею навіть коштом західно-українських земель. Ось та політика, на якої службі був п. Кедровський, дала Польщі свого часу відому заяву про „незацікавлення Галичиною". Нагауємо ті речі, бо мусимо за це згадати, щоби таким чином дати образ політичної зрілости і послідовности п. Кедровського.

У. Н. Союз не є політичною орґанізацією і як такий політики не веде, ні американської, ні української. Але ніколи не зрікався і тепер не зрікається забирати час від часу голос, щоби висказати свою думку щодо ріжних справ, що відносяться до оборони нашого краю і тих ідей, які наш уряд бажав бо бачити здійсненими у новому світовому порядку, що то повинен принести новий порядок і нове життя теж і українському народови. Ми говоримо як американці до американського народу. Говоримо в такий спосіб, який відповідає, на нашу думку, теперішній практичній політиці, яка виходить з того, що як Совети так і Польща є членами Обєднаних Держав. А що обидві зголошують претенсії до українських земель, з чого повстає конфлікт у самій середині Обєднаних Держав, який не є бажаний Злученим Державам, а з якого то конфлікту їм з ріжних причин не так легко вийти, піддаємо як американці те, що моглоб допомогти Злученим Державам розвязати українську справу без збройного конфлікту, спираючись у розвязці не на Совети чи Польщу, а на нарід, що мешкає на спірних землях і даючи тільки йому змогу свобідно цю справу вирішити. Це є такий вихід, що рахується з реальними обставинами. Він в нічому не зміняє ваги ріжних українських історичних документів чи подій, що виявили вже стільки разів волю українського народу до самостійного й незалежного життя. Ніхто тих документів не може вимазати, ні їх зректись, а як хто їх зрікався змушений до цього обставинами, чи з інших причин, то ті зрікання всеодно український нарід не обовязують. Якщо вороги української державности і самостійности мають паразі ще таку силу, що можуть з певним успіхом правду тих історичних документів квестіонувати і твердити, що тепер український нарід чогось іншого бажає, то чому нам, як американцям, як нема іншого виходу, не домагатись, щоби саме населення України вирішило, чого воно собі бажає. Як совєтський уряд в Москві, так і польський у Лондоні, не визнають ніякого плебісциту. Як для одного так і другого справи, що дотичать українських земель, уже вирішені згідно з тими границями, яких вони домагаються. А ми дораджуємо, щоби справу їхніх претенсій вирішили ті люди, що живуть на українських землях, та щоби їхня воля була пошанована Советами і Польщею і оборонена Обєднаними Державами, якщоб її хто пробував нарушувати.

І ще одно: п. Кедровський думає про українську політику як гандель, як коншахти, і з того боку глядить на резолюції У. Н. Союзу. А тут ніхто не виставляє нічого на торг. Тут є тільки намагання американського народу довести світ до порядку, а ми, як частина того народу, хочемо допомогти своєю думкою, як можнаб розвязати скомплікована наслідком міжнародних обставин українську справу, беручи під увагу не тільки слушність самої справи, але теж і міжнародні політичні умовини. І не бачимо причини, чому ми в Америці не малиб про ці справи писати ясно і отверто. І чому ми не малиб про них говорити з ким хочемо, якщо мова не обертається біля торгів, до яких тут не має ніхто права, а біля намагань щось таке робити, що допомоглоб до щасливішої й справедливішої розвязки проблєм сходу Европи.

Та вже верхом політичного хаосу п. Кедровського є останній уступ його статті, в якому він покликується на Драгоманова, Павлика і Подолинського та женевську „Громаду" сперед 60 років, з якої цитує як політичну науку нам усім ось що:

„В справах політичних ми бажаємо повної самостійности для вільної спілки громад на всій Україні".

Очевидно, що тому 60 років ще про такі речі як „вільні спілки громад" могли думати не тільки анархісти Бакуніни, але й такі ліберальні люди як Драгоманів, але глибше не прослідивши ось таких теорій, над якими вже давно перейшла політична література до порядку, давати їх як взір розвязки української справи у теперішньому часі, є хіба тільки безмежною політичною неграмотністю або наївністю і нерозумінням того, які є новочасні течії орґанізування нового світу.

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

80)

Вона говорила незвичайно лагідно, щиро, добродушно. Її слова відразу зупинили, втихомирили, розоружили людей. Правда, ніхто з них досі ніколи не чув, щоб о. Нестор мав напади тої слабости, т. є. епілепсії, але в цій хвилі ніхто над цим не призадумався, а пані говорила це з виразом такої певности й натуральности, що нікому якось і в голову не приходило сумніватися у правдивости її слів.

І вже всі обернулися, щоб іти геть; уже пані Олімпія раділа в душі, що й цю навалу відвернула від свого дому; вже Адась із своїм звичайним цинічним усміхом моргнув до неї, мов би хотів сказати: „славно мама говорить!" — коли втім із офіцини, де жив о. Нестор, роздалися голосні крики, роздираюче ридання, жіноче „заводження", мов по покійнику. Ті жалібні голосні крики прошибли всіх, мов т е р н о в і шпильки. Пані Олімпія поблідла і вхопилася за голову, Адась стрепенувся й обкрутився на місці, немов би наступив на гадюку босою ногою, а всі селяни мимоволі простягли наперед голови, немов ловлячи вухами щось нове, нечуване та страшне.

— А це що? — промовив війт.

— Хтось там заводить! — скрикнули люди.

— Ходімо, погляньмо власними очима, що там таке! — доповіли інші.

Пані Олімпія й Адась стояли, мов остовпілі. Жадне з них і не думало спиняти людей, котрі, відвертаючися, то кидаючи на них гнівні, а то, бачилось, і згірдні погляди, в німій мовчанці лавою повалили наперед до офіцини, де жив о. Нестор. А плач, крик і завід розлягався з офіцини чимраз дужче, голосніше, жалібніше. Здалека можна було розріжнити два голоси: чоловічий — грубий і трохи прихриплий і тонкий та дзвінкий — дівочий.

То ридали над зомлілим панотцем Деменюк і його дочка Маланка.

Пані Олімпія не йшла вже за людьми до офіцини. Вона почувала, що на це їй не стане сили, що даремно буде вмовляти в цю юрбу, буцімто тут нічого не сталося. А головно її перелякала нагла присутність Деменюка, голос котрого зараз пізнала. Цей чоловік був з о. Нестором ще вчора пізно вночи, вийшов від нього так, що вона його не бачила. Чи він тільки вийшов? Чи пішов геть? Чи він знає, щонебудь більше про події цеї ночи і що власне знає? Вона даремне ламала собі голову над цими питаннями, котрі піднімали в її серці цілу бурю тривоги й ніяк не хотіли прояснитися. Сам-на-сам із ним вона може булаб відважилася взяти на розпити старого, вивідати в нього все, добитися повної певности, але при людях, при тих недовірливих і вороже для неї настроєних людях — нізащо в світі! Вона не видержалаб і одного його погляду, не здобулась би на те, щоб завдати йому найзвичайніше питання.

Не менше, коли ще не більше перелякався, збентежився, зовсім змішався Адась, почувши з офіцини голос Маланки. Оця дівчина, в котрій іще вчора він бачив гарну „пташку", з котрою можна приємно позабавитися, щоб її опісля, обскубану і споневіряну, пустити на чотири вітри, тепер була для нього якимось страшним ворогом, якоюсь могучою загрозою. Чому? Він сам не міг зміркувати. Адже нічого між ними не сталося, вона нічого не могла йому закинути, а те, що зробила для нього, зробила з доброї волі, без силування. А все таки її жалібні ридання та стогнання сверлили його душу, як страшні докори, проймали його невимовним страхом. Цей панич, такий іще гордий і фудульний перед хвилею супроти мужиків, такий, бачилось, рицар, тепер сам-на-сам, із матірю, зробився таким малим, безрадним, трусливим, мов дитина, що напотемки зайде в темний кут і боїться сама власного стуку. Він готов був заплакати, руки його тряслися, в душі все завмерло, крім одного, чисто звірячого інстинкту самоохорони.

— Мамо, я довше тут не лишуся! — промовив він розмяклим, майже плаксивим голосом.

— Не бійся, синку! — мовила пані Олімпія, беручи його за руку. — Кріпися! Не подавайся!

— Ні, ні, ні! Не можу тут бути! Серед тих диких, грубіянських людей... Серед того окруження... Здурію, мамо, здурію!...

— Бог з тобою, Адасику! Що ти говориш! Мусимо держатися обоє разом, мусимо не подаватися, мусимо боротися! Памятай, що інакше грозить нам загибіль!

— Не можу! Не можу! — повторяв, мов помішаний, Адась, хапаючись обома долонями за голову. — Мушу геть відси! Мушу трохи відітхнути свобідно, покріпитися...

— Ну, добре, добре, — мовила пані. — Так знаєш що, синку? Сідай зараз на бричку й їдь до Львова.

— До Львова? — радісно скрикнув Адась.

— Так. Адже там маєш у касині діло, правда?

— Ага, ага! В касині! Я було й забув! — уривано мовив Адась, немов силкуючись щохвилі захопити трохи повітря у груди, як чоловік, котрого щось душить у горлі.

— Бачиш, це одно. А друге мусиш із своєю нареченою побачитися.

— Що? Що мама каже? — здивовано питав Адась, витріщаючи на неї очи.

— Мусиш, синку, мусиш! — твердо промовила пані. — Тепер, після того, що тут сталося, піддержання зносин з сімею твоєї нареченої є для нас дуже важне! Дуже важне! Сам це зміркуєш, коли ближче над цим подумаш. А Еміль казав мені вчора, що вони, дочка й мати, нині або завтра мають бути у Львові.

(Докінчення на 4-тій стор.)

Виборці міста Бейон, Н. Дж.!

ПРИЙМІТЬ НАШУ ПЛЯТФОРМУ

за Справний, Приличний Уряд—Проти Консолідації

Ми зобовязуємо себе завести програму економії в діловодстві ріжних міських відділів для полекшення тягару податковцям і для заведення ощадностей де тільки можливо.

Ми віримо в право робітників організуватися для своєї власної охорони.

Ми віримо, що робітникам мужчинам і жінкам міста Бейон прислугує право до рівної платні.

Edward F. Clark

Роджений в Четвертім Окрузі, виріс з „нюсбой" до власника найбільшої перевозничої фірми в стейті. Дальше, заслужив собі довіря промислу — полив і вірність робітника. Його активність в горожанських і добродійних установах здобула йому поважання ріжних людей.

Edward Griffin

Є визначним членом мiстової окружної і стейтової Адвокатської Палати і практикує право в Бейоні вже 27 літ. Він є основним членом і бувшим Командантом Бейонського Відділу ч. 19 Американського Легіону, і теперішним Командантом NAVY CLUB стейту Ню Джерзі. Його уважають як одного з найбільше кваліфікованих і здібних людей суспільности, який довго співпрацює з патріотичними і братськими установами.

Bert Daly

Це гідний наш провідник, бувший военно-ранений ветеран, що має за собою більше як тридцять літ політичної праці. Довголітний мешканець цього міста. Почав практикувати медицину в 1901 р. Служив містови вірно і совісно як кавнсилмен, комішенер і мейор та очолював кожний містовий департамент. Цей досвід обзнайомив його з кожною міською функцією. За молоду і тепер його улюблена "HOBBY" є гра в бейсбол, а навіть одного разу грав в BIG LEAGUE.

Charles A. Heiser

Любимий, вірний і прихильний влади широких народних мас. Це справжній опис бувшого Бейонського Почтаря. Він є довголітний член екзекутиви місцевої фірми і його кваліфікації і здібности репрезентувати людей Бейону є признані всіми. „Чарлей" має ті рідкі прикмети, які приєднали йому багато приятелів.

Casimir Tokarski

Його репутація як адвоката з неспляменим рекордом, етичної практики, здобули йому повагу. Він тішиться пошаною між ріжними клясами людей. Знати його — це поважати його. Він присвятив багато літ із свого життя для добра людей. Казимір має сильну волю і здібність дати містови Бейон потрібний конструктивний уряд.

ВСІМ УКРАЇНЦЯМ МІСТА БЕЙОНУ, Н. ДЖ., ЖЕЛАЄМО ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Вилкі про Свою Світову Подорож

(Огляд нових книжок — Стефан Пірс).

Вендел Вилкі написав книжку про свою подорож довкола світу минулого літа на американськім бомбовику, влучно названому „Гуливер".

В цій книжці він вперше відкриває багато цікавих та довірочних подробиць зі свого подорожування, що тривало сорок девять днів, під час якого він зробив 31,000 миль і відвідав більші боєві фронти Союзників. Вернувся з палкими думками про війну і мир.

Він каже: „Коли я говорю, що мир треба будувати на світовій основі, я дійсно маю на думці, що він повинен охопити цілу земну кулю. Континенти і океани є тільки частинами одної цілости, як дивитися на них так, як дивився я — з повітря. Англія і Америка є частинами. Росія і Хіна, Єгипет і Туреччина, Ірак і Іран також є частинами. Мир є неможливим для будь-якої частини світу, якщо не буде положено певних основ миру для всіх частин світу".

Тепер Вилкі знова десь далеко продовжує свої досліджения світу у війні. Здається кожний день переконує його — провідника републиканської партії — в тім, що зобовязання, які стоятимуть перед Злученими Державами в повоєнному світі, необхідно зростають. Його книжка „Один Світ" виявляє тверде переконання, що в повоєнному світі не може бути „молодших партнерів". Він стоїть за єдність мети і єдність духа поміж Обєднаними Державами.

Вилкі вважає можливим осягнення більшої єдности і ліпшого спільного розуміння цілей війни поміж Обєднаними Державами ще доки не пролунає останній стріл. Він попереджає Америку, що сона гратиме важну ролю після цієї війни.

„Америка повинна вибрати собі одну з трьох ролей після цієї війни", каже Вилкі, „або вузький націоналізм, який неминуче приведе до конечної втрати нашої власної свободи; або інтернаціональний імперіялізм, який значить відібрання свободи інших країн; або творення такого світу, в котрім була би рівність можливостей для кожної раси, для кожного народу. Я є переконаний, що американський нарід величезною більшістю вибере цей останній з трьох шляхів".

Протягом своєї подорожі Вендел Вилкі здибався з военними лідерами більшости великих держав. Він зустрівся з багатьма провідними військовими особами, як рівнож з цивільними лідерами воюючих Обєднаних Держав. Скрізь його приймали з захопленням. Згідно з донесеннями, він робив особливо сильне вражіння тому, що їздив як неофіційний посланник президента Рузвелта. Для багатьох країн це було доказом єдности в самих Злучених Державах, яка довершилася після японського нападу на Перл Гарбор.

Зрозуміло, що подорож Вилкі довкола земної кулі спричинила націстам багато смутку. Наприклад берлінське радіо жалілося, що він відвідав невтральну Туреччину. Кореспонденти запитали його що він на це скаже. Відповідь Вилкі була ясна і якраз до речі:

„Я сказав кореспондентам, що відповідь проста", заявив Вилкі, „запропонуйте Гітлерови, аби послав до Туреччини як представника Німеччини свого опозиційного кандидата".

Вилкі пише, що справи Хіни, Індії та Далекого Сходу, зробили на нього велике вражіння. Він описує зустрічи з генералом Чянг-Кай-шеком та іншими лідерами воюючої Хіни. Він так підсумовує свої думки про Хіну:

„Ми маємо рішити, чи ми коли можемо знайти ліпшого ніж Хіна союзника у Східній Азії, чи ні. Якщо ні, а я думаю що ні, то мусимо бути готовими сповнити наші зобовязання як союзника. До них належать економічна співпраця і сучасна военна поміч. Також повинні розуміти хінців з їх справами. Віра хінців у шляхетні слова і протести вичерпується".

(Це є перша з двох статтей про нову книжку В. Вилкі — „Один Світ"). — **Фліс.**

З МУЗИКИ

ГОЛИНСЬКИЙ ПОЧЕСНИЙ ГРОМАДЯНИН ОТАВИ.

Під час останнього концерту Михайла Голинського, дня 6. квітня ц. Отаві, співові його прислухувались дипльомати своїй й закордонні й інші достойники, а посадник міста, не маючи, як казав, ключів від міста, прислав Мистцеві власноручно підписаний урядовий документ з привітанням і подякою, на знак, що він, Михайло Голинський вшанований почесним громадянством столиці. Між дипльоматами були представники Совєтів і Польщі в повнім зборі.

У неділю ввечір, дня 4. квітня, співав Михайло Голинський в Клюбі „Червоний Трикутник" для около 1000 вояків Канадійської Армії. Співав, як писала „Отава Джорнал", за власною волею. Мав співати тільки дві пісні, але „розентузіязмовані слухачі недозволили йому відійти із сцени".

Перед цим концертом вшановано Михайла Голинського чайком. Господарями прийняття були п-во М. Петрівські зпід 421 Ейвонделі Евню. Присутні були визначні особистости, як от полк. Р. Г. Пендер з дружиною, о. Жан, полковник И. Ф. Мід, майор Бернард Русел з дружиною, д-р Г. С. Г. Бартон з дружиною, п-во Пук, п-во И. Р. Киркконнелл й 11 інших визначних подруж. Чайок розливала пані Бартон, їй помагали пані Пендер, МкЛорен і Пук.

Наступний концерт Михайла Голинського, для загалу, відбувся дня 6. квітня, в авдиторії Технічної Школи. Мистця представив посол Джордж И. Вв. МекИзрейт. Між слухачами своїми Михайло Голинський мав, як подає „Ді Івнинг Ситизен" „представників совєтського, польського, китайського й інших посольств в столиці". Про самий спів Мистця висловлюється часопис словами великого признання, пригадуючи, що Михайла Голинського назвали „Український Карузо". Голос його, це голос дійсно героїчного оперового співака, якого сила моглаб наповнити втроє більшу салю, як ця, де співав, писав часопис, сам від себе називаючи Михайла Голинського „вийнятковим артистом".

На піяні супроводила пані Бернард Русел. У признання й для виявлення шани до Великого Артиста, українські дівчатка в народних строях на чолі з 4-літньою Наталкою Пук вручили Голинському кошик квітів.

„Отава Джорнал" писав із цієї нагоди між іншим, що „п. Голинський має тенеровий голос широкого розмаху, що в в нижчих тонах майже переходить у легкий баритон; голосно середні тони виспіває з гарною рівністю... співає з природністю й щирістю, головно пісні з літератури власної країни".

Найбільше місця присвятив на своїх сторінках нашому славному Мистцеві французький часопис „Лє Друа". Пише він, що Михайла Голинського недаром назвали „Український Карузо", бож його голос дорівнює найславнішим італійським тенорам. Пише, що тенор його не так ще відомий в Америці, як в Европі, по великих її столицях, де здобув велику славу: в операх Москви, Києва, столиці своєї батьківщини, Варшави й інших. Співав „великий денор", пише часопис, переважно пісні українські, але співав й по англійськи, італійськи й словацьки. Голос його могутній, надзвичайний, ноти рівні, округлі й мягкі. При кінці часопис вичислює всі пісні, що їх співав Михайло Голинський. Було їх 15. — („Український Робітник").

Домашній Фронт

Боротьба з Чорним Ринком.

Департамент Хліборобства заявив минулого тижня, що головною особою в боротьбі проти продажу мяса на чорнім ринку („блек маркет") є сам споживач, що купує те мясо. Якщо споживач не буде купувати мяса по цінам вищим за встановлені урядом, то продавці з чорного ринку не матимуть що робити:

Є чимало причин чому споживачі не повинні купувати продуктів, особливо мяса, на чорнім ринку.

1. Чорний ринок дуже підносить кошти прожитку. Досліджения цін на мясо в Ню Йорку виявило, що ціни в дрібному продажу були від 10 до 35 відсотків вищими від дозволених урядово.

2. Якщо люди купують мясо на нелегальнім, чорнім ринку, то вони тим самим порушують урядове пайкування та ще й дістають мясо гіршої якости. Багато з того мяса, що було продано на чорнім ринку протягом 1942 року, було зіпсуте настільки, що спричинило чимало захорувань. Згідно з донесеннями Американського Інституту Досліджения Мяса велика частина мяса, що попадає на чорний ринок, є з найгіршого роду худоби. Для боротьби з тим департамент хліборобства видав розпорядження, аби всі різники діставали спеціяльний дозвіл і номер того дозвоку вони мають печатати на кожному кавалку мяса, що відсилають до продажу. Дрібний продавець не сміє продавати мяса з великих кавалків без тої печатки. Ці кроки поробили спільно департамент хліборобства та Бюро Адміністрації Цін, щоби взяти під контролю продаж мяса від самого початку, як худобу ріжуть аж до часу, як мясо попадає до споживача. В той спосіб кожний споживач дістане через пайкування свою частину доброго мяса.

3. Чорний ринок є певного роду „бутлегерство" і якби з ним не боротись, то він повернув би назад „панування генгстерів", добре знане в часі прогибіції.

Положення є дуже поважним, а щоби його облегчити, треба пильно слідкувати за тим, чи є на мясі печатки. Це повинні робити не тільки урядові агенти, але так само і самі споживачі. В своїм власнім інтересі кожний споживач повинен помагати в боротьбі з чорним ринком.

Кампанія за Другою Военною Позичкою.

Тепер переводиться найбільша в історії Злучених Держав фінансова кампанія, завданням якої є підтримати наших вояків та втримати американську величезну военну машинерію в успішному русі.

Уряд потребує грошей не тільки для постійно зростаючої продукції военного знаряддя, але також для направлення, втримання, обслуги тих, що мається, головно тенків, літаків, кораблів, зброї та ріжного роду іншої машинерії, якої не знали за попередних війн. Бюро Военних Інформацій каже, що ті засоби можуть бути зібрані тільки жертвами на домашнім фронті, та щоби відповідали жертвам тих американців, які змагаються на боєвищах цілого світу, проливаючи свою кров.

Не зважаючи на ті гроші, що будуть зібрані через податки, ще треба зібрати 13 біліонів долярів протягом наступних пару тижнів через продажу Военних Бондів. Завданим цеї Другої Военної Позички є фінансовання военної стратегії, що розпочала великий наступ.

Треба добре памятати, що в цій нашій „найбільш напруженій війні" ціле американське населення повинно помагати платити за боротьбу і будівництво, за продукцію, ще більшу від нашої рекордової теперішньої, та за втримання того знаряддя „відповідним до боротьби і в постійному русі". — (Б. В. І.).

ЕСПАНІЯ ГРОЗИТЬ АЛІЯНТАМ.

ЛОНДОН. — Еспанський уряд повідомив американського амбасадора, що Еспанія почне за 8 днів задержувати всі почтові посилки між Лізбоною й Африкою, якщо Аліянти не дадуть Еспанії більше газоліни. Почта між цими містами є важна тому, бо туди йде почтове получення між Британією й Африкою.

Основи Суспільности

(Докінчення зо сторони 2-гої)

— Алеж, мамо! — з виразом глибокого болю скрикнув Адась: — я не зможу тепер, після цього, що сталося, показатись їй на очи! Не зможу слова сказати до неї.

— Ну, що ти, сину! Хібаб сама тебе не хотіла до себе пустити. Але це неможливе. Ніхто ще ні про що не знає. І ти йди зовсім свобідно, говори зовсім свобідно, немов би нічого й не сталося. Можеш мимоходом сказати при Мількови, що піп, котрого він бачив у нас, трохи щось занедужав, але то так, мимоходом! Згадай про це, як про марницю, про котру нема що довго й балакати. Ще раз кажу тобі, Адасику: мусиш це зробити. Від цього дуже багато залежить.

Голос її, інтонація, жести, розвага й рішучість — усе те підбадьорило трохи знемощілого панича. Ота стара жінка, зівяла, посивіла та похилена віком, виростала в його очах, робилась крепкою, здоровою і смілою за двох. Він чув, що не їй об нього, але йому об неї можна опертися, чув, що засоби її душевної сили ще такі значні, що вистачить для них обох.

— Добре, мамочко, постараюся зробити все! — мовив він, цілуючи її в руку. — Нехай тільки трохи передихну свіжим повітрям! Нехай трохи розірвуся, заспокоюся!

— Розірвися! Заспокійся! Але не забувай ані на хвилину, що нас чекає важка і вперта боротьба, для котрої треба розумно і всесторонно приготовитися. Треба собі забезпечити всі входи й виходи.

— У мами надлюдська сила, надлюдський розум! — із подивом шептав Адась.

— Ні, синку, у мене тільки спокій, — промовила простодушно пані Олімпія. — Уяви собі, цеї ночи я спала, як убита. Мої нерви, мов рукою відняв, спокійнісінькі. В голові ясно, не шумить, як уперед. Чую, що моя давня сила вернула. Так от що, синку, щоб не забути. Їдь же зараз до Львова, і знаєш що? Поробиш оте все, що я тобі казала, як можна нині, а найдалі завтра вертайся додому.

— Додому? — знову скваСився панич.

— Конечно! Конечно! — знов рішуче промовила пані. — І то вертайся не сам, а з лікарем. Мусимо конче щось зробити, хоч про людське око.

— Нехай і так! — промовив Адась.

— А гроші в тебе є?

— Є. Думаю, що цих буде досить.

— Глядиж! Не надто шастайся! Будь оглядний і осторожний і вертайся, коли можна, то нині, а як ні, то завтра, і з лікарем! А я, тим часом, буду тут сама робити, що зможу.

Панич поскочив від мами й направився до возівні.

— Гадино, гей, Гадино! — гукав він. — Готові коні?

— Готові! — відізвався зі стайні Гадина.

— Запрягай до брички!

— Слухаю ясного пана!

— Адась! Ходи но ще сюди! — закликала пані Олімпія.

Поки Гадина виводив зі стайні коні й запрягав маленьку, блискучу паничеву бричку, Адась знов наблизився до матери.

— Слухай, синку, — мовила вона, нахиляючись до нього. — От добре, що я ще вчас пригадала! Зараз, як прийдеш до Львова, пошукай Мендля.

— Мендля? Того лихваря?

— Того самого. Жебрай у нього грошей на вексель. Обіцяй, який хоче, процент і позич хоч із тисячу гульденів.

— А то нащо?

— Треба, синку. Роздумаєш, то й сам побачиш, що треба. Конче позич! А бодай так зроби, щоб хоч вексель був підписаний, навіть іще ліпше, **кілька векслів**, два або три, хоч би й на дрібніші суми. І добре булоб, щоб ти говорив не з одним, а зількома, щоб між ними пішла вістка, що торецький панич того і того дня зичив гроші.

— Ну, це для них не новина! — мовив понуро Адась.

— Тим ліпше, тим ліпше! Але нині це конечне потрібно. Чуєш, синку, конечне!

— Ну, щож, коли потрібно, то я й зроблю. Це вже я можу зробити.

Бричка була готова.

— Ну, так до побачення, мамочко! — промовив Адась і, поцілувавши її в руку, скочив на козла і, вхопивши лівою рукою ремінні віжки, а правою батіг, цмокнув на коней, ляснув батогом у повітрі, і коні рушили з місця.

Гадина тим часом побіг відчинити браму.

„Дивна жінка ота моя мама!" — міркував Адась, гналаючи гостинцем до Львова. — „Я голову трачу, ввесь мов розбитий, мов уміх завязаний, а вона тільки тепер відзискала спокій. Формальну стратеґію передо мною виклала. О, така жінка не швидко складе оружжя! З нею побоpотись не всякому під силу буде!"

Коні летіли, мов вихор. Широкі панські лани й вузькі мужицькі ниви пестрою річкою плили по оба боки гостинця, понад ровом мигали високі тополі, кучеряві рябинові дерева або обірвані давно з ягід черешні. Далеко-далеко на краю видокруга виднівся львівський Високий замок із кінцем Люблинської унії, білим, мов сніг у сонці. Повітря було тихе, тепле, прозірчасте. З поблизьких лук доходив запах свіжо скошеної трави. Декуди широкі лани конюшини дихали медовими пахощами. Гостинцем тяглися тяжкі брики з набором або мужицькі драбинясті вози, запряжені маленькими, миршавими коненятами. Десь-не-десь попадалися пішоходи, що йшли стежкою поза ровом гостинця. Все те, покрите пором і курявою, тягло до Львова, хто на торг, хто за заробком, хто для спекуляції. Сотні думок, мрій та надій летіли до того великого города пі Замковою горою, з котрого по кінцю видно було тільки шпилі найвищих веж. Адась перегонював їх усіх. Із сигаром у зубах, з батогом, застромленим обік, держачи віжки обома руками, він поганяв коні, тільки цмокаючи, пролітав поуз лінивих брик та хлопських возів, мов якась блискуча поява, за котрою даремне біжать наздогін зависні погляди та несповнимі мрії.

„От кому щасливо живеться на світі!" думають запилені та потомлені пішоходи. Не знають бідолахи, що той зверхній блиск криє зовсім неблискуче ядро, що на душі в того блискучого щасливця така погань і таке пекло, яке їм, певно, і в сні не сниться. Не знають, що до того далекого, таємного города гонять його такі фурії, котрих один вид міг би не одного з них душу заморозити смертельним жахом...

Та куди їм це знати! В їх душі сіра, щоденна жура гуде, мов джмелі, що в землі гніздяться; за тим упертим гудінням куди їм чути гудіння кусливих шершенів, що гніздяться на високих дубах?...

(Кінець).

І ВОНИ ПОМАГАЮТЬ КАМПАНІЇ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.—Славні четвернята Беджети з Ґалвестону, в стейті Тексас, на кампанії за фондами для Червоного Хреста.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

БОСТОНСЬКІ ВІСТИ.

Відділ 238 У. Н. Союзу дістав з Вашингтону друге відзначення.

Тепер маємо повно нагод відвдячитись американській землі за те, що нас приняла. Це добре розуміють члени нашого 238 відділу У. Н. Союзу, що свого часу одержав нагороду від департаменту скарбу за те, що 90% наших членів купує постійно воєнні бонди. Це заохотило нас до ще більшої ревности, а вислід цього такий, що дня 5. квітня дістав той самий відділ від департаменту скарбу другий цертифікат і букву „Т", що має бути нашита на прапорі й означає, що наш відділ „перейшов верх". Чи не добрий приклад для інших відділів У. Н. Союзу?

А. Ч. Хрест.

Кожного року збираємо теж допомогу для А. Ч. Хреста. В березні відділ Союзу Українок відіграв представлення, з якого був гарний прибуток на ту ціль. В нашій укр. прав. церкві о. Каськів взивавількома наворотами, щоби ставати членами Червоного Хреста. Списували членів дві молоді дівчини: Анна Шедлівська і Стефанія Давискиба. До кінця березня вписали 62 членів, майже самих жінок, бо мужчини дають вкладки там, де працюють. Всі зложили по $1 як членську вкладку, за що вже одержано подяку від головної кватири А. Ч. Хреста.

На дарунки для вояків.

Дівочий Молодечий Клюб „Дочки України" закінчив свою збірку на дарунки для наших вояків в американській армії. Збирали кожної неділі при виході з церкви і зібрали до сто долярів. Пакунки вже закупили і вислали.

Не так добре з польською пропаґандою.

Що поляки зручні в своїй політичній пропаґанді, це ми пізнали в минулому, але чи тепер та пропаґанда є добра і розумна, то ще питання. Мабуть світ уже краще визнається на тому, що вони пишуть. Та якби не було, а бостонський „Курієр Цодзенни" нарікає на ту пропаґанду, зокрема ту, що її веде польський уряд через своє міністерство пропаґанди. Він пише і про центри польської пропаґанди в Америці, а приглядаючись їхній роботі й тому, який вона має вплив на американців, каже, що булоб краще для польської справи, якби ті всі бюра порозвязувались, бо вони зїдають масу гроша, а користи з них ніякої.

Советські дівчата-матрози.

З нашого Бостону, як одної з найбільших пристаней, відходить повно всякого добра теж і до Советів. Спочатком квітня причалив до пристані советський корабель, в котрім служать як матрози дівчата. Так подала місцева американська преса. А що ґубернатор стейту приймав тих дівчат в Стейт Гавз, то й я пішов приглянутись тій церемонії. Думав завести з ними яку розмову. Було сім молодих дівчат і одна старша жінка, що вже й зубів не мала на переді. З ними був і їхній капітан — Степан Понфілов. Дівчата, як їх питали, відповідали дуже повздержливо і несміло. Одна сказала, що їм не можна говорити. Виглядали назагал якось пригноблено. Вбрані були як звичайно по жіночому. Капітан був гарно вбраний і поводив себе по джентельменськи. Як я заговорив до нього, то втішився, кажучи, що врадуваний, що „стрінув свого чоловіка". Про Україну говорив мало, а тільки сказав, що вона найбільше знищена, але по прогнанню націстів буде зараз відбудована „для робочого українського народу". Питав, звідки я походжу і як довго в Америці. Говорили ми мішаною мовою, в якій було перемішане російське з українським. Нам дуже пильно прислухувався провідник делеґації, що не був ні з українського, ні з російського роду. При кінці розмови капітан, подаючи мені руку, сказав: „До свидання, не забувайте за рідний край".

Так би вибиватись і нашим професіоналістам!

Дня 7. квітня ґубернатор нашого стейту, Леверет Солтонстол, назначив стейтовим комішенером публичного здоровля з річною платнею в сумі $7,500 д-ра Владу Ґетінґа, сина бувшого чехословацького консуля. Він має щойно 33 років, а науку покінчив в Америці, в ріжних медичних каледжах, як у Вашингтоні, Кембридж, Масс., та у військовім каледжі. А як лікар працював в шпиталях в Матапан і Вустер в стейті Месечусетс. В Гарвард Каледж дістав найвищі відзначення і був там асистентом на медичнім факультеті. Ось так вибивався той молодий чоловік на американській землі. А скільки то наших молодих сил, що прибуло з краю, майже змарнувалось? Хто з них вибився? Нігде не добились якогось пристановища, а з цього шкода для них і нашого загалу. Інші словяни, хоч від нас менші, а часом і бідніші, а проте вибиваються у більшому числі ніж наші. Це теж вартує застанови.

Н. Давискиба.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

В Atlas, Pa., помер
СТЕФАН ВОРГАЧ, молодший,
член від. 2. У. Н. Союзу. Похорон відбудеться в понеділок, 26. квітня з дому жалоби, 458 Columbia Ave., Atlas, Pa., Mount Carmel.

Дня 10. квітня 1943 помер у 63. році життя
ДМИТРО КАРАЧ,
довголітний член і фінансовий секретар Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133 У. Н. Союзу в Нюарк, Н. ДЖ.
Покійний походив із села Вибудів, повіт Бережани, Галичина.
Полишив у смутку жену Іванну, 3 сини: Михайла, Івана і Володимира, дочку Стефанію, дві невістки і дві внучки.
Похорон відбувся 13. квітня з гркат. церкви св. Ів. Хрестителя. Поховано Його на Евергрін цвинтарі в Елізабет, Н. Дж. — В. И. П.!
Благий Кіт, фін. секр.

Дня 6. квітня 1943 р. померла трагічною смертю у 28. році життя
ЮЛІЯ ЧИНЬ,
членкиця Тов. Запорозька Січ, від. 347 У. Н. Союзу в Бріджтон, Н.Дж.
До У. Н. Союзу вступила в 1933. р. Покійна полишила у смутку мужа, двоє малих дітей і в старшім віці родичів, Максима і Анну Лисенко, брата, котрий є професором у вищих школах і братову, три сестри і трьох шваґрів. Похорон відбувся в суботу, 10. квітня, з дому жалоби, до української церкви, відтак на цвинтар Оверлок.
В. И. П.! Гр. Тимчій, секр.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

БОГОСЛУЖЕННЯ в Українській Американській Церкві св. Николая
2210 Wallace Street, один блок від Fairmont Ave.
В Четвер, страсти 7:30 ввечір.
Велика Пятниця: положення Плащаниці 12:30, і проповідь.
В Суботу: свячення пасок в церкві.
Воскресення: 12:15 Воскресна Утреня соборна Сл. Божа і проповідь.
о. Микола Левицький парох.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ПОШУКУЮ GENI LERCH з роду, а по чоловіку Опришко. Пошукує її GENI CHOMICKA. Хто про неї знає або вона сама, хай зголоситься на адресу:
625 EAST 9th STREET,
NEW YORK CITY.

ТАРЗАН, ч. 574. Поспішний вистріл.

Тарзан схопив свого ворога за шию, але тепер другий бандит уже був за другим углом.

Як цей кинувся чимскорше, аби вбити Тарзана, з темноти вискочила постать в напрямі лежачого на землі револьвера.

Ця постать це була бистра Ґрені Акерс. Її пальці схопили вже револьвер.

Бандит побачив її. Він стрілив.

ПРОДОВЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ У. Н. СОЮЗУ.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1942 Р. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від моргеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати моргеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід до фонду Згоди Братств	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
Липень	68,302.31	3,970.52	2,211.27	549.18	125.35		12,677.17	200.00	28,87	3,485.55	15.00		3,793.37	16,181.25	3,715.22				56.00	115,311.06
Серпень	58,580.96	4,922.50	1,899.64	382.01			12,622.72	232.46		2,514.30	861.83		14,500.38	4,140.00	2,800.09				50.00	103,506.89
Вересень	61,206.46	15,429.61	5,104.48	15,093.43		15.00	12,996.52	666.68	30.00	1,750.80			11,353.08	1,025.00	1,845.65				50.00	126,566.71
Жовтень	60,520.97	4,232.90	2,192.98	1,017.93			13,326.81	788.51		1,711.43	41,447.80		7,119.24		5,493.41				50.00	137,901.96
Листопад	61,376.82	5,093.75	1,479.22	1,516.09			13,103.32	328.93		618.30	161.62		3,662.18		5,960.50				41.80	93,342.53
Грудень	64,274.86	10,328.16	18,172.04	1,457.03	153.23		15,500.61	2,472.55		7,541.15	47,070.09	1,605.84	16,742.10		12,336.85		26,316.26		150.00	224,120.77
Разом	374,262.38	43,977.44	31,059.63	20,015.67	278.58	15.00	80,227.15	4,689.13	58.87	17,621.53	89,556.34	1,605.84	57,170.35	21,346.25	32,151.72		26,316.26		397.80	800,749.94

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в моргеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
Липень	27,641.93	14,741.19			2,152.49	100.00	748.45	312.79		25,000.00		1,560.96				118.88				72,376.69
Серпень	28,474.35	9,140.72			2,271.99		1,038.42	326.62	1,546.76		8,142.26	1,258.00				372.65				52,571.77
Вересень	16,215.49	9,756.83			1,677.02		890.29	315.91				15,949.91				82.81				44,888.26
Жовтень	25,756.44	16,884.52	343.54		2,136.97		40,147.79	311.99	151,456.14	61,437.50		1,191.00				69.73				299,735.62
Листопад	29,673.38	7,393.94			1,663.83		2,058.67	309.40				176.00				476.99				41,752.21
Грудень	63,329.81	59,365.51		1,617.50	1,797.82		709.17	309.40		175,000.00		1,120.00				13,030.54				316,279.75
Разом	191,091.40	117,282.71	343.54	1,617.50	11,700.12	100.00	45,592.79	1,886.11	153,002.90	261,437.50	8,142.26	21,255.87				14,151.60				827,604.30

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА 1941. РІК.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від моргеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати моргеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід до фонду Згоди Братств	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
1-ий ½ рік	369,832.68	40,503.14	18,831.72	2,221.08	185.87		76,148.13	2,723.02	227.72	3,652.78	1,597.21		93,909.22	48,750.00	16,832.97	7,500.00			303.00	683,218.54
2-ий ½ рік	374,262.38	43,977.44	31,059.63	20,015.67	278.58	15.00	80,227.15	4,689.13	58.87	17,621.53	89,556.34	1,605.84	57,170.35	21,346.25	32,151.72		26,316.26		397.80	800,749.94
Разом	744,095.06	84,480.58	49,891.35	22,236.75	464.45	15.00	156,375.28	7,412.15	286.59	21,274.31	91,153.55	1,605.84	151,079.57	70,096.25	48,984.69	7,500.004	26,316.26		700.80	1,483,968.48

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в моргеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
1-ий ½ рік	233,654.06	70,412.94			14,243.50	3,125.00	7,212.09	1,905.83	818.86	342,265.66	23,124.00	8,490.28				1,365.45				706,617.67
2-ий ½ рік	191,091.40	117,282.71	343.54	1,617.50	11,700.12	100.00	45,592.79	1,886.11	153,002.90	261,437.50	8,142.26	21,255.87				14,151.60				827,604.30
Разом	424,745.46	187,695.65	343.54	1,617.50	25,943.62	3,225.00	52,804.88	3,791.94	153,821.76	603,703.16	31,266.26	29,746.15				15,517.05				1,534,221.97

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем червня 1942 остала	$ 492,820.08
Прихід за час від 1. липня до 31. грудня 1942	800,749.94
Разом	$1,293,570.02
Розхід за час від 1. липня до 31. грудня 1942	827,604.30
Готівка з кінцем 31. грудня 1942 остає	$ 465,965.72

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1942 РІК:

Готівка з кінцем 31. грудня 1941 року остала	$ 516,219.21
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1942	1,483,968.48
Разом	$2,000,187.69
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1942	1,534,221.97
Готівка з кінцем 31. грудня 1942 остає	$ 465,965.72

БІЛЯНС

Стан чинний:

Готівка	$ 465,965.72
Морґеджі	1,085,633.50
Бонди	3,217,985.59
Реальности	949,158.77
Позички членам	554,727.06
Друкарня і книгарня	9,901.44
Ноти	1,275.00
Разом	$6,284,647.06

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$5,620,450.00
Посмертний фонд старого роду обезпечення	73,350.71
Адміністраційний фонд	187,638.52
Резервовий фонд	12,910.15
Запомоговий фонд	88,299.28
Народний фонд	13,842.71
Конвенційний фонд	18,035.99
Contingent Fund for protection of Investment & Mortality	155,542.57
Фонд Згоди Братств	25,866.43
Сирітський фонд	88,710.72
Разом	$6,284,647.06

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1942. Р.

ПРИХОДИ.

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від моргеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Сплати моргеджів	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	РАЗОМ
Липень	4,789.36	100.00	450.92	831.00			293.80			6,465.08
Серпень	3,812.48	875.00	769.27	790.00			911.73			7,158.48
Вересень	4,079.03	1,457.50	627.10	782.00			931.09			7,876.72
Жовтень	4,221.95	243.70	345.03	791.00			420.11			6,021.79
Листопад	3,955.94	312.50	763.43	773.50			956.95			6,762.32
Грудень	4,584.62	979.32	483.76	756.00	203.24	80	646.66			7,654.40
Разом	25,443.38	3,968.02	3,439.51	4,723.50	203.24	80	4,160.34			41,938.79

РОЗХОДИ.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т.п.	Видатки на реальности	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Дивіденда	Процент на бондах і моргедж.	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в моргеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Позички членам	РАЗОМ
Липень		82.41	500.08	13.08	600.00	43.56	25.00	256.29			3,282.55				592.94						5,395.91
Серпень			402.44	3.74	600.00	53.48	25.00	632.45	57.00		2,269.30										4,043.41
Вересень		81.95	394.36		600.00	49.40	25.00	198.42			1,491.80										2,840.93
Жовтень	500.00	96.58	489.33	14.35	600.00	296.47	25.00	294.14	26.50		812.80		22.34		733.04	5,956.68					9,867.23
Листопад		121.21	383.54		600.00	51.02	25.00	727.01	6.00		618.30										2,532.06
Грудень	696.00	79.56	505.16	41.83	600.00	56.63	25.00	208.31	5,487.30		1,442.60		10.20		813.46		25,000.00			20.00	34,986.05
Разом	1,196.00	461.71	2,674.91	73.00	3,600.00	550.56	150.00	2,316.62	5,576.80		9,917.35		32.54		2,139.44	5,956.68	25,000.00			20.00	59,665.61

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1942-гий.

ПРИХОДИ.

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від моргеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Сплати моргеджів	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	Звороти	Сплати позичок	Продаж реальностей	Обниження вартости реальностей	РАЗОМ
1-ий ½ рік	22,785.84	3,923.85	3,416.92	5,029.79	13.93		3,598.76	4,899.00	101.00					43,769.09
2-ий ½ рік	25,443.38	3,968.02	3,439.51	4.723.50	203.24	80	4,160.34							41,938.79
Разом	48,229.22	7,891.87	6,856.43	9,753.29	217.17	80	7,759.10	4,899.00	101.00					85,707. 88

РОЗХОДИ.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т.п.	Видатки на реальности	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Дивіденда	Процент на бондах і моргедж.	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в моргеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Позички членам	РАЗОМ
1-ий ½ рік	2,792.00	805.51	2,532.86	58.29	3,600.00	763.70	150.00	2,845.69	103.00	275.00	2,207.80	2,304.18			622.30		5,000.00				24,060.33
2-ий ½ рік	1,196.00	461.71	2,674.91	73.00	3,600.00	550.56	150.00	2,316.62	5,576.80		9,917.35		32.54		2,139.44	5,956.68	25,000.00			20.00	59,665.61
Разом	3,988.00	1,267.22	5,207.77	131.29	7,200.00	1,314.26	300.00	5,162.31	5,679.80	275.00	12,125.15	2,304.18	32.54		2,761.74	5,956.68	30,000.00			20.00	83,725.94

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ:

Готівка з кінцем червня 1942. остала	$ 91,250.75
Прихід за час від 1. липня до 31. грудня 1942	41,938.79
Разом	$133,189.54
Розхід за час від 1. липня до 31. грудня 1942.	59,665.61
Готівка з кінцем грудня 1942. року остає	$ 73,523.93

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1942 РІК:

Готівка з кінцем грудня 1941. р. остала	$ 71,541.99
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1942.	85,707.88
Разом	$157,249.87
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1942.	83,725.94
Готівка з кінцем грудня 1942. року остає	$ 73,523.93

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 73,523.93
Моргеджі	128,962.33
Бонди	268,561.18
Реальности	50,000.00
Позички членам	175.00
Разом	$521,222.44

Стан довжний:

Посмертний фонд	$444,507.53
Адміністраційний фонд	76,714.91
Разом	$521,222.44

ЗВІТ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

за час від 1. липня до 31. грудня 1942 р.

ПРИХІД:

Перенесена готівка з червня (Банк $1,015.41, на руках $21.61)	$ 1,037.02	
Передплата від членів У. Н. Союзу	25,170.00	
Передплата від читачів	1,543.15	
Кольпортаж	126.82	
Продаж книжок, карток і календарів	1,215.45	
Оголошення	3,007.98	
Друкарські роботи	2,270.75	
Рекорди	15.25	
За електрику від У. Н. Союзу	144.00	
Зі змін адрес	27.01	
Дрібні приходи	13.56	
За папір (з відтинків)	8.59	$34,579.58
Продажний опуст		2.29
Остається прихід		$34,577.29

РОЗХІД:

Платня робітників і редакторів	$15,836.90	
Поштові видатки	2,440.05	
Кореспонденти	381.50	
Папір та інші матеріяли	2,973.46	
Рент У. Н. Союзові	5,566.66	
Телефон	163.87	
Електрика й ґас	779.23	
Книжки	371.61	
Канцелярійні приряди	127.53	
Друкарські приряди	362.60	
Соціяльне обезпечення	494.50	
Поштова скринка	12.00	
Кошта подорожі редакторів	29.60	
Асекурація робітників	114.88	
Дрібні видатки	57.23	$29,711.62
Купний опуст		13.28
Остається розхід		$29,698.34

ПОВТОРЕННЯ:

Загальний прихід		$34,577.29
Загальний розхід		29,698.34
Балянс		$4,878.95
Готівка в банку	$4,872.21	
Готівка на руках	6.74	
Разом	$4,878.95	

Ця сума $4,878.95 є вже вчислена в загальнім маєтку У. Н. Союзу.

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ

за час від 1. липня до 31. грудня 1942.

Готівка з кінцем 30. червня 1942 року осталася	$ 1,048.89
Відсотки від бондів	448.75
Відсотки з банку	85
Готівка з кінцем 31. грудня 1942 року остається	$ 1,498.49
Інвестиції в бондах	38,279г95
З кінцем 31. грудня 1942 року фонд Захисту-Сиротинця остається	$39,778.44

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ

за час від 1. січня до 31. грудня 1942 року.

Готівка з кінцем 31. грудня 1941 року осталася	$ 612.59
Відсотки від бондів	884.20
Відсотки з банку	1.70
Готівка з кінцем 31. грудня 1942 року остається	$ 1,498.49
Інвестиції в бондах	38,279г95
З кінцем 31. грудня 1942 року фонд Захисту-Сиротинця остається	$39,778.44

ЗВІТ ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО

за час від 1. липня до 31. грудня 1942.

Готівка з кінцем 30. червня 1942 року осталася	$ 250.71
Відсотки від бондів	31.25
Відсотки з банку	1,17
Готівка з кінцем 31. грудня 1942 року остається	$ 283.13
Інвестиції в бондах	2,500.00
З кінцем 31. грудня 1942 року фонд бл. п. С. Ядловського остається	$ 2,783.13

ЗВІТ ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО

за час від 1. січня до 31. грудня 1942 року.

Готівка з кінцем 31. грудня 1941 року осталася	$ 219.58
Відсотки від бондів	61.29
Відсотки з банку	2.26
Готівка з кінцем 31. грудня 1942 року остається	$ 283.13
Інвестиції в бондах	2,500.00
З кінцем 31. грудня 1942 року фонд бл. п. С. Ядловського остається	$ 2,783.13

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ.

З кінцем 31. грудня 1942 р. майно старших членів виносило	$6,284,647.08
З кінцем 31. грудня 1942 року майно Молодечого Департаменту У. 7. Союзу виносило	521,222.44
З кінцем 31. грудня 1942 року було майна Захисту-Сиротинця	39,778.44
З кінцем 31. грудня 1942 року було у фонді бл. п. С. Ядловського	2,783.13
Разом	$6,848,431.09
Майно У. Н. С. з кінцем 31. грудня 1941 р. було	6,360,129.89
Загальний приріст майна У. Н. Союзу в 1942 році є	$ 488,301.20

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банк, означений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Mortuary Fd.	$ 4,940.38	$ 4,940.38
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,291.76	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,818.48	6,110.24
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fd.	1,135.88	
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.		49,339.28	50,475.16
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	23,537.72	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't.		14,810.24	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Svoboda	4,872.21	43,220.17
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	856.42	856.42
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	18,379.97	18,379.97
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,035.13	2,035.13
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	7,534.80	7,534.80
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	1,008.95	1,008.95
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,015.09	2,015.09
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mational Fd.	8,383.91	8,383.91
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,110.03	2,110.03
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547,638	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,276.18	3,276.18
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	59,094.38	
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Dividend	37,337.28	96,431.66
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	89,728.25	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indg. Fd.	22,329.59	112,057.84
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphant's Fd.	5,103.78	5,103.78
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	20,600	Sav. Dept.	Adm. Fd.	4,264.17	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	573.45	4,837.62
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	29,395.91	29,395.91
Bankers Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	46,353.11	46,353.11
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		10,332.39	10,332.39
Security Bank & Trust Co.	Philadelphia, Pa.		Check Acc't	National Fd.	5,000.00	5,000.00
Ukrainian Savings Co.	Cleveland, O.		Sav. Dept.	Mort. Fd.	5,138.43	5,138.43
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Concord Fd.	961.81	961.81
				Total	$465,958.98	$465,956.98

Готівка молодечого департаменту У. Н. Союзу знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$ 1,822.11	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	993.19	$ 2,815.30
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	24,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	18,254.03	18,254.03
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	11,540.13	11,540.13
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,291.87	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	743.88	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		1,896.48	4,932.23
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	9,098.52	9,098.52
First National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't		5,846.33	5,846.33
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		886.04	886.04
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		6,404.62	6,404.62
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't		13,746.73	13,746.73
				Total	$73,523.93	$73,523.93

Готівка Сиротинця-захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140,488	Sav. Dept.	$ 171.92	$ 171.92
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	1,326.57	1,326.57
			Total	$ 1,498.49	$ 1,498.49

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$ 283.13	$ 283.13

Контрольна Комісія уважає за потрібне ствердити ще слідуюче:

1. З кінцем 1942. року були невиплачені такі посмертні запомоги: Григорій Лешко, від. 56, $300.00; Роман Іленко, від. 65, $200; Анна Лисак, від. 76, $202.92; Марія Гринчишин, від. 365, $906.94; Іван Войтович, від. 345, $810.97; Кость Лобур, від. 334, $1,000; Михайло Леговят, від. 239, $1,000; і Стефан Білокур, від. 239, $500. Разом остає не виплачених посмертних запомог на суму $4,920.83. Згадані виплати здержано з браку відповідних доказів легального характеру.
2. Усі інвестиції в бондах обох департаментів платять точно відсотки.
3. Дім у У. Н. Союзу, який в 1942. році був оцінений на $90,000, приніс 6.65%, а на 1943. рік цю інвестицію обниження до суми $87,000.
4. Крім того, У. Н. Союз має 29 реальностей, в котрих є інвестовано $912,158.77. Ця інвестиція принесла в 1942. році суму $54,810.67.
5. Усі морґеджі У. Н. Союзу, крім одного, який знаходиться в стані перебрання, принесли в 1942. році проценту на суму $56,747.78, а загальне майно У. Н. Союзу в році 1942. принесло 3.70%.

Активи, які не є зараховані до загального майна У. Н. Союзу:

1.	Відсотки від морґеджів, які мали бути заплачені в 1942. році, а не були, виносять	$ 3,246.32
2.	Нагромаджені відсотки (accrued) від морґеджів, котрих реченець плачення припадає в році 1943., виносять	5,314.43
3.	Залеглі відсотки від членських позичок, котрі мали бути заплачені в 1942. році, а не були	17,244.63
4.	Залеглі нагромаджені відсотки від членських позичок, котрих реченець плачення припадає в 1943. році, виносять	11,387.21
5.	Залеглі ренти від реальностей, які мали бути заплачені в 1942. році, а не були, виносять	315.00
6.	Нагромаджені відсотки від бондів, яких реченець плачення припадає в 1943. році, виносять	24,817.00
7.	Нагромаджені відсотки з банків, яких реченець плачення припадає дня 1. січня 1943. року виносять	101.04
8.	Залеглі місячні вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в 1942. р., а не були, виносять	3,304.14
	Разом	$65,729.77

Смертність в членстві У. Н. Союзу за 1942. рік, представляється так:

Департамент старших членів	70.3%
Молодечий департамент	25.9%
Пересічна смертність	68.0%

Оцінка членських грамот обох департаментів виносить 153.5%

Згідно з рішенням конвенції, отсі урядники є бондовані: предсідник Микола Мурашко на $10,000, секретар Дмитро Галичин на $5,000, касієр Роман Слободян на $75,000; ці бонди є в руках контрольної комісії.

Колектор рентів В. Стасюк є бондований на $5,000 як запорука, і на $2,000 від грабунку. Ці бонди знаходяться в руках екз. комітету У. Н. Союзу.

Д. Капітула, В. Ґалан, д-р А. Т. Кібзей, Роман І. Смук, Степан Куропась.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЬОРА Д. КАПІТУЛИ.

Звіт з моєї діяльности, як головного урядника — контрольора У. Н. Союзу, обнимає реченець від 1-го січня до 31-го грудня 1942 року.

Крім уряду головного контрольора У. Н. Союзу, я, як головний урядник, старався працювати для У. Н. Союзу при кожній нагоді, де це тільки було можливим.

Моя округа складається з 29 відділів, які є досить широко розкинені. Як окружний предсідник комітету цих відділів, я не скликував в 1942 році окружних зборів, з причини пайкування ґазоліни, одначе я листовно повідомляв відділи моєї округи про розвій та поступ поодиноких відділів в приєднуванні нового членства в окрузі.

При цій нагоді згадаю, що орґанізатор п. Маланчук зробив добру орґанізаційну працю, бо зорґанізував коло сто нових членів в моїй окрузі в 1942 році.

Хоча тепер часи не є нормальні, то все таки я старався втримати свій відділ при такім самім числі членів, яке він мав у 1941 році.

Де тільки я мав нагоду виступати зі словом, то завжди я говорив про У. Н. Союз, як про найбільшу, найстаршу і найсильнішу українську орґанізацію, яка заслуговує на наше поперття. З таким словом виступав я на Українськім Дни 27. липня 1942 року в Лейк-Вуд, Па.

На припоручення гол. предсідника, був я на святі посвячення американського і службового прапорів у відділі 429 У. Н. Союзу в Фріленд, Па., 6. вересня 1942 року, де виголосив відповідну промову.

Крім того, я переписувався з урядниками і членами відділів, які вдавались до мене в ріжних орґанізаційних справах, а були це такі відділи: 1, 90, 231, 242, 276 і 429.

Також, де тільки була нагода, говорив я про наш теперішний державний обовязок, що нам треба купувати военні бонди, та помагати военним зусиллям Америки. Члени 7-го відділу, котрого я є секретарем, закупили бондів на суму $24,445.00, а самий відділ купив бондів за суму $400.00. Отсе є моє коротке звідомлення.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЬОРА Д-РА В. ҐАЛАНА.

Виконуючи обовязки головного контрольора У. Н. Союзу, я брав участь в переведенню двох контроль в 1942 р.

У філядельфійській окрузі я виконував усі доручені мені екзекутивою завдання, та спільно з гол. радним п. С. Слободяном вів працю в окружнім комітеті Союзових відділів.

З доручення екзекутиви я відвідав такі відділи: 383 в Бріджпорт, Па., 23. травня; 248 в Ковтсвіл, Па., 31. травня; 166 в Патставн, Па., 21. червня; 321 Феніксвіл, Па., 15. листопаду.

22. березня відбулись під моїм проводом збори відділів в Честер, Па., а 26. квітня окружні збори у Філядельфії.

Зборів філядельфійських відділів було 8. На зборах, 24. листопаду, рішено повести акцію за приєднування нових членів, та запросити до Філядельфії орґанізатора п. А. Маланчука. Ця акція дала досі дуже гарні успіхи. З усіх зборів я старався давати звіти до преси. У такий спосіб помістив я 9. статтей в „Свободі" та UKRAINIAN WEEKLY.

28. березня брав участь в нарадах екзекутиви У. Н. Союзу в справі реорганізації видавництва „Свободи".

На всіх Союзових зборах я старався теж поширити думку закупна державних воєнних бондів.

З боку головного уряду та від місцевих урядників я мав завжди якнайкращу піддержку, а в цьому році є надія на ще кращі успіхи Союзової праці у філядельфійській окрузі.

(Дальше буде).